

Uj LA

ROMANIA

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körut 9—11.

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr. Paál ÁrpádKERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 152 (1298) sz. * Csütörtök, 1936 július 9Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Titulescu javaslatára Montreuxban megkezdték az angol tervezet megvitatását

Állítólag Olaszország nem ismeri el a nélküle hozott határozatokat s nem vesz részt az új locarnói értekezleten

Montreuxból jelentik: A teljes ülés előtt Concescu román kiküldött, a technikai bizottság elnöke bemutatta a bizottság jelentését. Közölte, hogy az angol küldöttség újabb meg egyezési tervezetet terjesztett elő és hogy ez több részletében módosítaná a török javaslatot. Litvinov orosz külügyi népbiztos azzal az indoklással, hogy Moszkvának nem volt tudomása az angol tervről, ellenezte az angol javaslatot azonnali megvitatását, hangoztatta azonban, hogy ő is szükségesnek látja a két indítvány összeegyeztetését. A vitát végül Titulescu külügyminiszter javaslata oldotta meg. Titulescu külügyminiszter azt indítványozta, hogy a két szöveg egymás mellé helyezésevel készítsenek kimutatást, amely könnyen észrevehetővé tegye a különbségeket és addig, amíg ez elkészül, kezdjenek hozzá az angol tervezet megvitatásához. Titulescu javaslatát az értekezlet elfogadta.

A montreuxi értekezlet kedden foglalkozott az angol javaslatokkal azzal a részével, amely a hajóknak a békeidőben meghatározott tartózkodási idejéről szól a tengerszorosokon és a Fekete-tengeren. A tartózkodási időt négy hétről háromra csökkentették, egy állam

részére, az öt tonna tartalomból való részesedését háromnegyedről kétharmadra mérsékeltek.

Mi lesz az olasz jegyzékben?

Londonból jelentik: A montreuxi értekezlettel kapcsolatban írja a Reuter levelezője, hogy minden napra várják az olasz jegyzék megérkezését. A jegyzék azt fogja közölni, hogy Olaszország nem vehet részt az értekezleten és nem ismeri el a nélküle hozott határozatokat. Politikai körökben attól félnek, hogy Olaszország nem lesz hajlandó a Brüsszelben tartandó locarnói értekezleten sem megjelenni.

Ugyancsak a Reuter-iroda berlini levelezője jelenti, hogy báró Neurath közölte Sir Eric Phippt. berlini angol nagykövettel, hogy feltétlenül sor kerül az angol-német tengerészeti egyezmény felülvizsgálására abban az esetben, ha az orosz hadihajók akadálytalanul kimehetnek a Fekete-tengerről a Földközi-tengerre. Az angol álláspont az, hogy ez a helyzet még nem indokolná meg az angol-német tengerészeti egyezmény felborulását.

**Brüsszelbe hívták össze
a locarnói hatalmak értekezletét.**

Brüsszelből jelentik: A locarnói hatalmak értekezletét Brüsszelben fogják megtartani július 15—20-ika között.

A nemzetközi képviselői értekezlet tagjai tisztelőre Grigorcea román követ fogadást, a magyar főváros díszvacsorát rendezett

Elfogadták a munkaidő leszállításának javaslatát

Budapestről jelentik: Az interparlamentáris unió értekezletének keddi ülésén 118 szavattal 32 ellenében elfogadták a munkaidő leszállítására vonatkozó javaslatot. Szerda délután választják meg az interparlamentáris unió tisztikarát és ezzel véget is ér a budapesti értekezlet.

Az értekezlet hétfői ülésén Zamfirescu képviselő, román kiküldött is felszólalt. Hangoztatta, hogy a gazdasági válság még nem ért véget, habár kétségtelen, hogy bizonyos javulást meg lehet állapítani. Ceruleanu a kereskedelmi döntőbírók kérdésénél szólalt fel és ismerte a kérdés romániai vonatkozásait. Az értekezlet résztvevői tisztelőre Grigorcea, budapesti román követ fogadást rendezet s ezen a magyar közélet számos előkelősége is megjelent.

Budapest főváros díszvacsorája.

Budapestről jelentik: A magyar főváros kedden este a Gellért-szállodában díszvacsorát

rendezett az interparlamentáris unió tagjai tisztelőre. Szendy polgármester fogadta a vendégeket és örömet fejezte ki afölött, hogy megismerhették Magyarországot. Utána Lázár Andor igazságügyminiszter megköszönte, hogy az interparlamentáris unió Budapesten tartotta összejövetelét. Carton de Wiart, az interparlamentáris unió belga elnöke köszönetet mondott a szép és kedves emlékekért, amelyeket valamennyien magukkal visznek Budapestről. Barkley, amerikai szenátor, az amerikaiak vezetője kijelentette, nagyon örül annak, hogy felfedezte Magyarországot, ahol békés és munkára vágyó nemzetet talált. Lehet, hogy van a magyaroknál is vendégszeretőbb nép a világon, de ő ilyenre eddig még sohasem akadt. A nők nevében Ibrahim asszony mondott köszönő beszédet, majd Kosai, japán kiküldött köszöntötte lelkesülten Magyarországot.

A díszvacsora után a hullámfürdőben balett, tűzijátékok és nyolc vízi görli mutatványai szórakoztatták a nemzetközi vendégeket

Az új vörös taktika

Ha igaz az a hír, mely nemrégiben röptent föl Moszkvából, hogy a népbiztosok kormány törvényes formában visszaadja a földműveseknek az orosz földet, akkor azt kell mondanunk, hogy a kommunizmus mint közgazdasági rendszer megbukott, mint tudomány csődöt mondott, de a politikában fölényesen győzött s ezzel megmentette a már bukófélben levő forradalmat és önmagát is. És ha ez így megy tovább, nyilvánvaló lesz, hogy a szocialista gondolat nyíltan is annak bizonyul, ami mindig volt: hatalmas propagandaeszköz, amely a Szovjet hatalmi örületét van hivatva szolgálni. Csak propagandaeszköz és semmi több! Kiviteli cikk, amelyre az orosz földön nincs többé szükség, mert ott már ugyanis a munkásosztály kezébe került a politikai uralom s ezzel a proletárság számára megnyílt a párton keresztül a korlátlan érvényesülés lehetőségének útja. Amint a francia királyok és császárok örökébe ülhetett, mint köztársasági elnök és kormányfő, épügy a bolsevizmus is elérte célját, amikor megsemmisítette a régi uralkodó réteget és a maga embereit látja a Kremblben székelni és a régi cári nyaralóban üdülni. Most már csak az van hátra, hogy ezt az előnyös helyzetet megszilárdítsák, azért alakítsák át lassan a forradalmi termelési rendet is.

A mi szempontunkból sokkal fontosabb azonban a Szovjet világhatóságban beállott módszerváltozás. Eddig folyton arra néztek otthon és külföldön egyaránt, hogy a párt minőség tekintetében kifogástalan legyen. — Ezért szorgalmazták, hogy a keretek ne táguljanak, hanem inkább szűküljenek. Rendszerezéssé vált nemcsak a tagok szigorú ellenőrzése, hanem a sejtek állandó rostálása a nem megbízható elemek kiküszöbölésével. Elsősorban a bolsevik dogmatika tisztaságára vigyáztak, mert ebben látták a győzelem feltételeit. Nem tűrtek körükben senkit, aki akár elméletben, akár a stratégiában engedelményekre és megalkuvásra hajlott. Szakképzett rohamcsapatokat alakítottak, hivatásos forradalmárokat neveltek, akik mindig kaphatók a legnehezebb szolgálatra is. A műkedvelőket épügy gyűlölték, mint a kispolgári pártja „aljasult” szocialistákat.

Most, mintha belátták volna tévedésüket, szinte az ellenkező végletbe csaptak át. Annyi bizonyos, hogy a közelmúlt nemzeti forradalmának sikere, a szocialista pártok letörése gondolkodóba ejtette őket. Ekkora ellenállásra és a nacionalizmusnak ilyen viharzerű föltámadására valószínűleg nem számítottak. Másrészt belátták azt is, főleg Franciaországban, hogy eddigi taktikájukkal a többséget sohasem tudják megszerezni. Szövetségre lépnek tehát a szocialistákkal, akiket nemrég még eretneknek és árulóknak bélyegeztek, sőt velük együtt megalkották az egységes néparcvonalat. Annyira mentek a türelemben és megértésben, hogy még a kimondottan „klerikális” szervezetek felé is baráti jobbot nyújtottak. Olyan szívélyes volt ez a gesztus, hogy a pápa kénytelen volt figyelmeztetni az illetékes egyházi és világi köröket a mögöttük fenyegető veszélyre. Szinte az a benyomásunk, hogy Moszkva teljesen magáévá tette az osztrák marxisták egyik szellemi vezérének, Bauer Ottónak, azt a megejtő javaslatát, hogy a szocialista párt legyen világnézeti téren olyan türelmes és elözékeny, mint a régi liberálisok voltak. Szerinte a keresztény munkásság annál gyorsabban hagyja el hitét, minél kevésbé zaklatják miatta. Mibelyt a társadalmi élet, a gazdasági rendszer megváltozik és a proletárkultúra elterjed, a vallás magától eltűnik az életből, mint a fejlődést gátló fölösleges akadéék. Ugyanakkor, amikor a bolsevizmus le-

mond az erőszakos térítésről és mint az elnyomottak felszabadítója lép fel az elégedetlenek, nemcsak munkások, hanem hivatalnokok, kispolgárok, gazdák előtt is, nem csinál titkot abból, hogy igazi eszménye a szovjet-állam, mint az új emberiség legelőkeltebb és végleges életformája. Még azt is belátták Moszkvában, hogy a nemzeti érzést sem szabad többé oly könnyelműen mellőzni vagy éppen durván legázolni, mint eddig tették. Azt vallják ők is, amit Seipel többször hangoztatott, hogy a tényeket tiszteletben kell tartani minden gondolkodó embernek.

Nézetem szerint ez a nyájasarcu kommunizmus veszélyesebb, mint a régi kiméletlen. Veszélyesebb, mert válogatott elemekből áll magva, amelyet az elmúlt másfél évtized kemény fegyverében képeztek ki, a maga igazi mivoltát többé megtagadni nem fogja, csak alkalmazkodik a tömeghangulat minden árnyalatához és így biztosítja az összes forradalmi erők egyesülését. Milyen szánalmasan gyatra és rövidlátó vele szemben az u. n. polgári front, sőt még a katolikus szervezkedés is! Szinte az a benyomásunk, hogy Moszkva démoni eszésségén keresztül kell megtanulnunk Szent Pál bölcsességét, aki csak úgy tudott a nemzetek apostola lenni, hogy „mindenkinek mindene lett”. Hát azt is meg kell értenünk, hogy a világ fiai már nemcsak a maguk

némeiben okosabbak a világosság megvakult fiaiánál? Micsoda pokoli látvány a vörös titkárokat az evangéliumból lopott szellemi fegyverzetben látni!

S mit teszünk mi? Jobban félünk minden újítástól, mint a legvaskosabb tévedéstől. Dőlnek belőlünk a szép szociális szóvirágok, sokszor bizony után és nevelésesen. Nincs az a mondva csinált tekintély, amelyet nem tisztel-nénk. Nem vesszük észre, hogy a kommunista front most ugyan száz művészi álarótt rakott föl, de egy dologban nem ismer megalkuvást; ebben, nem pedig örült ígéreiteiben van az igazi ereje — amennyiben a mai helyzettel könyörtelenül szembe fordult. Hiába állítjuk magunkat! Az igaz, hogy a rend és a nyugalom fontos a közérdek miatt. A tőkének volt és van még ideje, hogy a maga jószántából mentse meg önmagát és a társadalmat.

Utótt a kollektív rendezés órája, a nyomor türelme végét járja és Moszkvának van programja, nekünk pedig nincs! A Quadragesimo Anno nagyszerű alap a elinduláshoz, de semmi több. Nem is értik meg az emberek, amíg minden ország a maga konkrét nyomoruságának gyógyítására nem alkalmazza, ami természetesen egy jóindulatu forradalmi lépés lenne a mai közfelfogás szerint. Ha ezt nem akarjuk belátni, nem merjük vállalni, elvételük tőlünk az Isten országa! Dr Varga László S. J.

Pillanattfelvételek a Katolikus Nagygyűlésről

A nagygyűlési beszámolók, amennyire le-netséges volt, hű képet igyekeztek adni arról, ami programszerűen zajlott le. Azonban arra már nem volt idő a lázas sietség miatt, hogy az apró pillanattfelvételeket is megrögzítsük.

Egy pár elejtett szó, egy-egy apró mozaikdarabka, sokszor csak töredékek, de mégis szer-vesen kapcsolódnak a nagy eseményhez, a nép tízezeinek megmozdulásához, ahhoz a meg-mozduláshoz, melyhez fogható nem volt még ardeál kisebbségi életében.

Rohan a vonat. Zsúfolt kocsikban százak és százak szorongnak. Túrhetetlen a hőség, de senki se panaszkodik. Csupa mosolygás, ví-dám beszélgetés mindenfelé. S ez a mosolygós jókedv akkor sem csökken, mikor minden ál-lomásán újabb és újabb tömegek szállanak fel.

— Van-e hely? — kiabálnak fel a kocsi előtt állók.

— Van, csak jöjjenek... hangzik itt is, ott is a válasz.

Pedig már annyi hely sincs, hogy mozdulni lehessen. Öten-hatan szoronganak a három sze-mélyre készült üléseken, folyosókon, peronon,

de senkinek se jut eszébe még csak egyetlen szóval is panaszkodni. Mosolyogva húzódnak össze még jobban.

Van, aki csak féllábon áll. Ugy váltogatja. „Ha megújja újra kezdi”, de azért ő kiabálja lehangosabban, hogy — tessék csak felszál-lani, még csinálunk valahogy egy helyet.

— Hová utazik?

— A nagygyűlésre.

Szinte fölösleges is mondani. A tények be-szélnek. Ennyi udvariasság, jóakarát, testvéri segíteni akarás más alkalommal nincs az embe-rekben.

A művészt előtt zuhogott az eső. Utána szép holdvilágos éjszaka volt és megteltek a kávéházak. Sörszüretet csináltak a tikkadt em-berek. Mindenki találkozott egy-két hosszú évek óta nem látott cimborával és a találkozás örö-mére meg volt a hajlandóság is egy kis ki-maradásra.

— Egy korsó sör mellett elbeszélgetünk, mondogatták egymásnak. En is így szerettem volna, de csak rövid félóráig bírtuk. Addig, amíg nem kezdett játszani a jazz zenekar. Ak-

kor indulatosan a vállamra ütött a barátom.

— Nem bírom ezt a nyafogást!

— Csodálkozom, hiszen annak idején Pes-ten reggelig is képes voltál erre a gyönyörű-ségre, igyekeztem csitítani, de hiába.

— Te, hidd meg, most is elszenvédném, ha nem hallottam volna három órán keresztül a legszebb, legédesebb Kodály-nótákat a Kultúr-palotában. Hát mond meg, nem macska nya-fogás ez ahhoz képest?

Es ahogy mind jobban erősödött a jazz lár-mája, mind többen és többen hívták a főurat fizetni.

Azt mondják, hogy ezen az éjszakán csak egyetlen kávéház keresett jól. De ott cigán-zene játszott.

Vasárnap délután közel nyolcezeren gyűl-tek össze a főgimnázium udvarán, ahol a gyű-lés legkiválóbb szónokainak beszédeit három hangszóró adta tovább.

Főképpen falusi emberek, a keresztekke, reggel bevonult közel falusiak voltak. A fehér-népek gyönyörű kék-piros rokokólyokban, a fér-fiak fehér harisnyásan, vagy szürke, háziszöt-nyári ruhában.

S egyszer csak hullámsani, mozogni kezd ez a falusi tábor. Zajong, öklök emelkednek magasba s tenyérrnyi nyomtatott papírdarab-^{kat} haragos hirtelenséggel tépnek össze.

Pár perc múlva Kolping-fiúk hoznak egy munkáskülső embert és utána egy hivatalo-san öltözött hölgyet.

— Kommunista röpcédulákat osztogattak, jelentik a fiúk, mikor a megszeppent embert odaállítják a vezetőjük elé.

A pap enyhe korholással kezdi.

— Mondja, miért csinálnak ilyen csacsisá-got?

Miért zavarják meg ezt a mi szép ünne-pünket? Az ember falféhenen igyekszik véde-kezni.

— Nem vagyunk kommunisták kérem... dolgozók vagyunk kérem... de magyarok va-gyunk mink is...

Egy harisnyás székely szikrázó szemekkel szólal meg a hátam mögött:

— Ha dolgozó, dolgozzon a maga mester-ségibe, hallja-e. Mi se üssük az orrunkat a ma-gik dolgába, de magik es hagyjanak békén munkót, met...

Körös-körül összevillan a fehérharisnyás székelyek szeme és a „dolgozó” arca fehérről sárgára változik.

F. I.

Baia Episcopie-i kedvezményes jegyek kiadóhivatalunkban kaphatók

Héj, daliás idők!...

Irta: Szilárd János

Fliozopter voltam és Budán laktam. Kint pokolban, a lágymányosi szeptepéken, a fene-ketlen tó közelében. Ez a vidék akkoriban a Gellérthegy déli lejtőjétől, a mai Horthy Miklós körtértől, el egészen a Sashegy tövéig és kelenföldi vasúti töltésig egyetlen hatalmas mezőség volt, amelyen egy dűledező téglagyá-ron kívül mindössze három vadonatúj bér-kaszárnya állott, egymás szomszédságában a múlt és a jövő és körülöttük a magas fűben le-gelésző kecskék, sárkányt eregető kőlykök és boldogan szundító, részeg csirkefogók.

Hát igen, ebben az idillikus környezetben laktam és a Fehérvári-úton, meg a Ferenc Jó-zsef-hídon át innen kutyagoltam át esténként Pest városába, ha netán viszkett a zsebem-ben a forint húsz krajcár és szórakozni a. Ar-tam. Minthogy pedig akkoriban, minek tagad-jam, elég sűrűn és kiadósan szórakoztam, egyik előadás alatt így szólt hozzám boldogult Entz Géza kedves, kitűnő humorú professzorom, amidőn nagyot ásítottam:

— Magából sem lesz tanár, kedves fiam!...

Aztán megsimogatta a szép fehér szakállát és így folytatta:

— Magából vagy falusi bakter lesz, kedves fiam, vagy híres csillagász, mert úgy látom,

nem bírja a nappali foglalkozást!...

Igy lettem író. Arany középut a bakter és a csillagász között...

De térjünk vissza a lágymányosi szeptep-^{pekre}.

Mint már említettem, esténként, ha nem fért a forint húsz krajcár a bugyellárisomba és én a bőrdömbbe, átkutyagoltam a Ferenc Jó-zsef-hídon Pest városába.

Át kutyagoltam s mint jó filozopter, a Duna fölött azon filozóftáltam, hogy mely anti-szociális disznóság így megnyúzni a szegény polgárokat: a forint húsz krajcárból két kraj-cárt most félre kell tenni, bele a mellényzsebbe, mert majd visszafelé ennyi hídpénzt kell fi-zetni...

Es itt kezdődik a tragédia...

Mert én a két krajcárt mindig elkülönítet-tem és a bugyellárisból a mellényzsebbe dug-tam, de hajnalban, amidőn füttyörészve lötyög-tem hazafelé s a hídrörnek fizetni akartam, so-hasem találtam...

Csak úgy... hehehe... kaparásztam...

— Ismerjük már az ilyen trükköt!... — bölintett a hídrör s odakiáltott a rendörnek:

— Biztos úr! Mán megest egy svindlér! No csak rúgja meg!...

Hajaj!...

Míg élek, nem felejttem el azokat a szala-dásokat!...

Meg azokat az éjszakai és hajnali kirán-

dulásokat! Fagyban, szélben, jeges viharban, le a Dunaparton majdnem Csepelig és ott a hara-gos Duna fölött vacogva és vágatva által a vasúti összekötő-híd zengő traverzein. Itt nem kellett hídpénzt fizetni. Viszont nagyon fiatal-nak és nagyon könnyelműnek kellett lenni ah-hoz, hogy télviz idején, éjszaka s a fővárosi közbiztonság lehető legrosszabb híru vidékén ekkora útra vállalkozzék valaki... két kraj-cárért!...

Hanem egyszer megjártam...

Már egészen közel az összekötő-hídhöz, valahol a dunaparti teherpályaudvar sötét és barátságtalan környékén botorkáltam, amidőn elsőbb éles füttyentést hallottam, aztán halkan, mint az árnyék és gyorsan, mint a villám-csapás, elébem toppant két bizalomgerjesztő alak. Az egyik lehetett két méter, a másik vala-mivel alacsonyabb...

Azt mondta a kétméteres:

— No, fiatalúr, ide a gubát!...

Eközben a másik nagyobb nyomaték oka-ból a hátam megé került és ott valami hajlé-kony és ruganyos tárgyat, alkalmasint bika-cseket suhogtatott.

A helyzet mindenképpen aggasztó volt... — Nem hallotta?!... — szólt s előrelépett a kétméteres.

— Gyorsan, gyorsan!... — sürgetett a háttérben a bikacsekes.

Magamba:

Megindul Románia és Olaszország között a kereskedelem

Bucuresti. Saját tud. A Balkán Press sajtóügynökség értesítése szerint rövidesen elkészül az a királyi dekrétum, amely szerint Olaszország ellen megszüntetik a szankciók végrehajtását. Szövegét le fogják közölni a hivatalos lapban is. Nagy a reménykedés, hogy a szankciók elejtése után széleskörű kereskedelmi kapcsolatok keletkeznek Olaszországgal. Ezt igazolja az is, hogy Constanta kikötőjében helvenőt vagon citrom várja az országhozozatalt. (Egy olasz citrom ára nagybani szállításkor 50 bani.) Az Olaszországgal való újabb kereskedelmi kapcsolatok lényeges olesőbbodást fognak jelenteni a piacon.

Anglia elindította az első szénzállítmányt Olaszország felé.

Londonból jelentik: Anglia és Olaszország között megtörténtek a gazdasági közlekedés első lépései. Az angol gyáriparosok szövetsége elkészítette annak a közös kiegyenlítő hivatalknak tervét, amely a két ország közötti árucserét lényegesen megkönnyítheti. A walesi szénbányák már megkezdtek Cardiffból az olaszországi szénzállítmányok elindítását. Az angol cégek mintegy százféle árut ajánlottak fel az olaszoknak.

Németországban állítólag kötelezővé teszik bizonyos alakulatoknak a fegyveres becsületvédelmet

A párbaj-mániák engedélyezéséről szól egy híradás

Berlinből jelentik: A kidolgozás alatt álló új büntető törvénykönyv a harmadik birodalom szellemének megfelelően kimondja, hogy a becsületnek fegyverrel való megvédése bizonyos esetekben kötelező. Vonakozik ez különösen a hadsereg és a nemzeti szocialista osztagok tagjaira, akik sohasem büntethetők párbaj miatt. Ugyiszintén senkit sem lehet párbajképtelennek mondani alacsony származása, műveltsége vagy foglalkozása miatt.

A diákok párbajozását is megengedi az új német büntető törvénykönyv, mert azt sportnak minősíti.

Ezt a hírt megdöbbenve fogadja az egész keresztény világ. Nincsen művelt állam, amely a középkori párbajt ne büntetné tételes törvényvel. Nem emberi és nem keresztényi. Teljesen érthetetlen Németországnak ez az új felfogása — ha a hír megfelel a valóságnak — mert semmivel sem menthető, semmivel sem magyarázható s minden művelt, keresztény ember lelkében fájdalommal viesszhangot szül. A német diákok párbajkomédiája mindig mosolyt fakasztó volt, de a

A VASAT IS ELPUSZTITJA A ROZSDA, HA NEM KEZELIK MEGFELELŐEN.

A vaszerkezeteket megfelelő kezeléssel kell védenünk a rozsdá ellen, ha azt akarjuk, hogy ne menjenek tönkre; ép így fogainkat is rendszeresen ápolnunk kell, hogy megfelelőhessenek napi feladatainknak.

A FOG ROZSDÁJA A FOG SZU

A fogszu az a veszély, amit minnél előbb meg kell előzni.

Az erjedési folyamat alatt a szájban fertőző betegségeket is okoz és képződő savak először észrevétlenül mivel a rossz fogak az emésztést megátalmadják a fogzománcot. A legveszélyesebb befolyásolják, a foghús — amely a fogait védi — legtöbb gyomorbanak és ennek lassan, lassan meggyengül, fogszu mindenemű tellemetlen következtámadja meg fogait és megsemmisíti ményének is, ezért az eredendő éket. A fogszu gyakran súlyos okai.

ODOL FOGPÉP

Tehát használjon minden reggel és minden étkezés után, de legfőként lefekvés előtt ODOL-fogpépet, amely közömbösíti a savakat, megakadályozza a fogszu képződést, így megvédi egészségét.

FORRO NYÁRI HÓNAPOKBAN ODOL-FOGPÉPPAL VALÓ MINDENNAPI FOGÁPOLÁS ÚJRA FELTÁRJA

becsületnek fegyverrel való büntetlen megvédése korlátlan szabadságot nyújtana a gyilkosságokra. Minek akkor büntető bíróság? Elgondol-

ni is képtelenség, hogy ez a javaslat törvényes erőre emelkedjék. Azt kell hinnünk egyelőre hogy a híradás nem felel meg a valóságnak.

— Na, most vagy ti vertek agyon engem, vagy benneteket üt meg a guta!...

Azzal benyúltam a zsebembe, előhúztam a bugyellárisomat és kifordítottam.

— Parancsoljanak az urak!...

Savanyú pofával összenéztek.

A kétméteres vakaródnizni kezdett.

— Nincs pénze?

— Nincsen.

— Gyűrűje?

— Az sincsen.

— Órája, lánc?

— Nincsen.

— Teremtésit a kóduz fajtájának, hát miije van?!

— Semmim sincsen...

Alltak tanácstalanul és hintázták a fejüket. Eközben fölöttünk, a híd magas töltésén, egy vonat csattogott el szikrákat lihegő mozdonyával és lángoló ablakkal és megvilágított minket néhány pillanatra. Ekkor láttam, hogy a kétméteres arcán fülétől a szájáig egy irtózatos forradás és a bikacsek kezében csakugyan bikacsek van. Jó vastag...

De már nem suhogtatta...

Megvárta, amíg a vonat elcsattogott, aztán szájához emelte a kezét s belemorgott a markába:

— Nyavalyás!...

Zsörtölődött még magában kis darabig majd rácsapott hirtelen a homlokára, mint aki-

nek a fejében valami óriási eszme támad s nagyot kiáltott:

— Hajja maga!...

Itt galléron ragadtól jól megrázott:

— Tán csak nem azért keveredett errefelé maga, mer nincs még hídpénze se, oszt itt akar átmenni Budára?!

— Eltalálta!... — bölintottam búsan.

Hát erre aztán kicsattant belőlük a nevetés! Hiába no, volt bennük humor: egy kicsit meglökdöstek, egy kicsit megrugdostak, aztán lekuporodtak s miközben hol a földet, hol meg az oldalukat csapdosták a tenyerükkel, dülöngve hahotáztak.

Mikor aztán már jól kinyerítették magukat, a kétméteres felállt, vállamra tette a kezét s azt mondta:

— No, ne reszkessen mán, hanem idehallgasson, maga kis hatókor Tuggya maga, hogy köll átmenni a Ferenc József-hidon guba nélkül?...

— Hiszen, ha tudnám!... — sóhajtottam. A kétméteres most rágyújtott egy dráma cigarettára majd őszinte jóindulattal és leereszkedéssel a hangjában, így folytatta:

— Egyálltallába, Tuggya maga, kedves, egyálltallába, hogy mi a szabály?

— A szabály?

— A szabály!...

Rosszul szelelt a cigarettá, hát megnyomkodta.

Es szívtá.

— A szabál az, — folytatta, — de most osztán jó nyissa ki azt a piszkos fülit, a szabál az, hogy: olyan kocsiival, akit nem jó húz, hanem ember húz, hárman mehetnek át a hídon.

Dobbantott.

— Érti?!...

— Értem...

— Na, csakhogy...

Gyors felfogású fiúcska voltam még akkoriban, főleg a filozófiai fakultáson kívül, hát nagyon meg volt elégedve velem a kétméteres.

— Jó jegyezze meg: hárman!... — ismételte. — Vagy kettő az, aki húzza és egy az, aki taszítja, vagy kettő az, aki taszítja és egy az, aki húzza...

— Egy hídpézze!... — bökte fel az ujját a háttérben a bikacsek.

— Na már most, — folytatta és nagyot slukkolt a kétméteres, — na már most, így éjfél után kettőkor, háromkor, mint most van, a híd meg a vásárcsarnok között mi van, kedves? Na, mi van? Na, ugy-e, kavargás van?...

— Kavargás van...

— Mer már ilyenkor gyűnnek-mennek a hídon a kofák a kiskocsiikkal, errefelé kalarábéval, meg spenótával, visszafelé meg üresen érti?...

— Értem...

— Fenét érti! Mer ha értene, akkor most

Ricket újra útra indult

Budapestről jelentik: Kedden délután a Budapest—London közötti repülőjáratral Londonból egyenesen Budapestre repült *Ricket*, akinek neve az Abessziának szállított fegyverekkel kapcsolatosan gyakran szerepelt. *Ricket* csak néhány napig tartózkodik a magyar fővárosban, onnan Athénbe, majd Afrikába utazik.

A berlini olimpiai játékokon Ausztria is részt vesz

A török vívók Budapestre mentek tréningre

Bécsből jelentik: A berlini olimpia idejére *Starhemberg* felfüggesztette a múlt héten elrendelt sportbojkottot, így Ausztria nagy csapattal vesz részt az olimpiai mérkőzéseken.

Berlinből jelentik: A Fülöp-szigetéről hétfőn éjjel harminc olimpiai versenyző érkezett Berlinbe.

Berlinből jelentik: A japán úszók szorgalmasan edzenek az olimpiai uszodában és kitűnő eredményeket érnek el.

Izstambülből jelentik: A török olimpiai vívók két kísérelével Budapestre indultak, hogy három héttel a magyar vívókkal tréningezzenek. A török csapat tíz férfi és két hölgyvívóból áll. Ennek a háttérre az, hogy Törökországban a vívást magyar vívómesterek tanítják, vagyis ugyanazt a módszert használják, mint Magyarországon.

Az angol tengerügyi hivatal első lordja háborútól felti Angliát

Londonból jelentik: A. G. Alexander munkapárti képviselő, a tengerügyi hivatal első lordja Sheffieldben tartott beszédében a következőket mondotta: „*Európa súlyos válságban van. Ha Anglia nem ébred ennek a veszedelemes helyzetnek a jelentőségére, néhány hónap alatt háborúba keveredik!*”

A francia kormány pénteken kibocsátja az új államkölcson kincstári jegyeit

Párizsból jelentik: Az Eliséé-palotában kedden *Lebrun* elnökletével államtanácsi értekezletet tartottak, amely egyhanguan jóváhagyta a genfi kiküldötték magatartását és a montreuxi megbízottak francia politikáját.

Vincent Auriol pénzügyminiszter bejelentette, hogy pénteken megkezdik az új belső államkölcson kincstári jegyeinek kibocsátását, majd részletesen beszámolt a francia államjradékok ellen működő egyes pénzcsoportok elleni harcok eredményéről.

Az antifasiszta perben Ana Paukert tizévi fegyházra ítélte a hadbírótság

Craiovaról jelentik: A craiovai hadbírótsága kedd este hirdette ki ítéletét az antifasiszta politikai per ügyében. A hadbírótság ítélete a következő büntetéssel sújtotta az egyes vádlottakat:

Ana Paukert 10 évi fegyház és 100.000 lei pénzbírság, *Marcovici* és *Verbanoff* vádlottak 10—10 évtől, 100—100.000 lei, *Radosovszky* Eszter 9 év és 10 hónap, 90.000 lei, *Magyaros* Sándor, *Bernát Andor* és *Ady László* egyenként 9 év 11 hónap és 95.000 lei, *Lejzer* és *Schön* Ernő egyenként 9 év 10 hónap és 90—90 ezer lei, *Liuba Rottmann* 9 év 9 hónap, 85 ezer lei, *Zanahici* Alexandru 9 év, 3 hónap, 80.000 lei, *Herbeck* János 9 év, 80.000 lei, *Simó Lili* 8 év, 11 hónap, 75.000 lei, *Kaufmann*

Ne utazzon el anélkül, hogy szerencsáját magával ne vinné!

ELUTAZIK NYARALNI. A nyaralás, minden kezük meg a mitőlököt hozó sorsjeggyel. Július bájjával, mosolyog Önre. Helyreállítja 15-én lesz az Állami Sorsjáték I. osztályának egészségét, kitűnően fog mutatni, megcsodálhatja a szép helyeket és a gyönyörű vidéket. a huzása. Akinek megvan a sorsjegye, nyugodt lehet a fűrdőhelyen, szabadságán, az ország legértelmebb fekvő vidékén. A SORSJEGY száma szorosán összeköti a szerencsével. Gondoljon azok örömeire, akik nyaralás közben kapták az értesítést: nyertek a sorsjátékon. Vagy gondoljon azok bosszúságára, akik kedves számukat mások kezében látták. . . . .

★Mielőtt elutazna keresse fel sorsjegyárusát. Vásárolja meg SORSJEGYÉT és szerencsés nyaralása lesz.

☐ Negyed sorsjegy ára 200 lei ☐
☐ Egész sorsjegy ára 800 lei ☐

Az Állami

HUZÁS JULIUS 15.-ÉN.

XI.-IK SORSJÁTÉK

Sorsjáték

LOSZTÁLY.

Blum Leo kijelentette, hogy minden eszközzel megakadályozza a jobboldali alakulatok szervezkedését

Bűnügyi eljárást indítottak a szervezetek vezetői ellen

Párizsból jelentik: Blum Leo francia miniszterelnök kijelentette, hogy minden eszközzel megakadályozza a jobboldali alakulatok újra szervezkedését. A *Solidarité Française* vezető tagjai hétfőn este alakuló gyűlést akartak tartani, melyen elhatározták volna, hogy a szervezetet politikai párttá alakítják át. A rendőrség azonban betiltotta ezt a gyűlést és kordont vont az épület köré.

Az igazságügyminiszter utasította az államügyészséget, hogy indítson eljárást a szervezet ellen.

A főállamügyész kedden tiltott szervezkedés címén vádat emelt a szervezkedők ellen és a vizsgálóbíró is kijelöltte.

Szörnyű állapotok vannak újra Palesztinában

Az angolok négyezer katonát és tankokat vezényeltek az arabok ellen

Jeruzsálemből jelentik: Palesztinában az arabok sztrájkja a hévégi ellanyhulások után újból fellángolt. A sztrájkoló arabok elűzték az utcai árusokat, áruikat leöntötték petróleummal és felgyújtották. Tel Avivan újabb összejáratások voltak a zsidók és arabok között, egy zsidó meghalt. Jaffában három keresztény arabot ölték meg a zsidók.

Az angolok négyezer főnyi tankokkal felszerelt katonaságot indítottak útnak az arab zendülők ellen.

Aki súlyt helyez arra, hogy a **gyárból állandóan frissen kikerülő**

sört fogyasszon,

követelje

DREHER HAGGENMACHER

sörkülönlegességeit

Minden jobb vendéglőben és italmérőben kapható. Legjobb minőség. Ize, zamata, hűsítő hatása, gyógyító ereje felülmúlhatatlan

Látási zavarok az öreg korban

Irtá: Dr Bogdán Károly (Cluj)

Ahhoz, hogy az öregkorban előálló látásgyengüléseket megérthessük, úgy nagyjából ismerni kell a látás szervének, a szemnek berendezését. Legkönnyebben egy olyan sötét kamrához hasonlíthatjuk, amelynek ablaka megfelel a szembogárnak (pupillának), amelyen át a tárgyak képe bevetődik a kamara hátsó falára. Itt, mint egy fényképlemez, a szemnek az ideghártyája továbbítja a látott és felvett képet az értelmi központhoz, ahol azokat tudatosítjuk.

A bevetődő tárgynak a képe egy lencsén megy keresztül, amely teljesen átlátszó, elől hátul domború és megvan az a tulajdonsága, hogy domborodását nagyobbítani, vagy kisebbíteni tudja, amint messzibbről vagy közelebről jön annak a tárgynak a képe. A hirtelen és nagyon erős fény sugar ellen meg úgy védekezik a szem, hogy a pupilla önműködően szűkülhet vagy tágulhat a fény erősségéhez mérten.

Ezen pár vázolt leírás után inkább érthetővé fognak válni az öregkorban tapasztalt látási zavarok, amelyeket gyakoribb előfordulásuk szerint fogunk osztályozni.

Leggyakoribb tünet, amit az öreg ember észrevesz az, hogy olvasás közben messzire kell tartania magától az újságot, vagy könyvet, mert csak így látja jól az apróbb betűket. Az ilyen ember azt szokta mondani magáról, hogy „jól lát még, csak rövid a karja”. A hegyen legelősző tehének közül azonban száz méternyire is kiismeri a magát, tehát a távol-látása teljesen jó, de a közel-látása hovatovább rosszabb. Ezt az állapotot *messzilátásnak* (hypermetropia) nevezi az orvostudomány s okául a lencsében beálló működési zavarokat vesszük fel. Említjük meg, hogy a szemlencse távolbanézéskor domborodik, közemenézéskor laposodik. Az öregkorban beálló „távollátásnál” a lencse elveszíti azon tulajdonságát, hogy minden közelebbi tárgyra (például betűre) eléggé kisebbítse domborulatát, a könyvet és a tárgyakat tehát bizonyos távolságra kell tartani a szemtől, hogy jól láthatók legyenek.

Ez ellen a betegség ellen segítség nincsen csak egy: a szemüveg. A messzilátó ember keressen fel egy szemorvost, aki megvizsgálja szemlencséje állapotát és ahhoz mérten szemüveget ír elő.

Igen elítélendő és rossz szokás, amit sajnos nagyon gyakorolnak az emberek, hogy bemennek egy szemüveges boltba és próba után veszik meg a szemüveget vagy, ami még rosszabb, az apjuktól, vagy nagyapjuktól maradt üveggel próbálkoznak. Rossz ez azért, mert

nincs két ember, akinek a szeme egyforma lenne. Az ideig-óráig használható kölcsön-szemüveg, vagy próba után vett üveg talán még jobban elronthatja a szemet, elferdíti a lencsének a vetítő tengelyét, a beteg egyszer csak azt veszi észre, hogy a tárgyakat nem is a rendes formájukban, hanem elferdítve látja.

Sohse vegyünk tehát szemüveget szemorvosi vizsgálat nélkül!

Előfordul néha az, hogy a kor előhaladtával az öreg ember kezd az egyik vagy mindkét szemével közel is, meg messze is rosszul látni. Ez a rosszul látás abban nyilvánul meg, hogy kezdetben jól ki tudja venni ugyan a tárgyak képét, de azok mintha ködben volnának. Hiába dörzsöli a szemét, a látás nem változik. Könnyebb ez az eset, ha csak az egyik szemben kezdődik, mert akkor a másik pótolja. Nehezebb, ha mindkét szemben előfordul. Ha az ilyen embernek a szemébe nézünk azt látjuk, hogy a szemfeketéje mögött egy halvány fehérség kezd előtűnni, ami hónapok alatt odafélföldik, hogy teljesen látható lesz. De akkor a látás már szinte teljesen elvész.

Ezt a betegséget *szürke hályognak*, vagy *belső hályognak* (cataracta) nevezik az orvosok, és pedig, mert öregkorban fordul elő, *öregkori hályognak*. Ha ez a hályog teljesen kifejlődik, a teljes vakáshoz vezet.

A betegségnek az oka szintén a szemlencsében van: a szemlencse elveszíti átlátszóságát s az azideig kristálytisza, láthatatlan lencse, mint a fehérre befestett üveg, láthatóvá válik a szembe belenézőnek.

Amíg a betegség egészen a kezdetén van, a szemorvosnak néha sikerül megállítania a további romlást, sőt teljesen meg is javíthatja a szemet. Előrehaladottabb esetekben azonban egyedüli segítség a szemnek műtéje.

Műtét alkalmával a szemorvos az ő finom, apró műszereivel kiveti és teljesen eltávolítja az átlátszóságát elvesztett szemlencsét és egy alapos vizsgálat után előírt szemüveggel a megvakult embernek visszaadja a látását. Természetes, hogy ez a látás nem lesz már olyan, mintha semmisen történt volna, de elég arra, amire az öregembernek már szüksége van, hogy lássa a világot.

Igen súlyos és szinte gyógyíthatatlanná váló látási zavar az, amit az orvosok *szemideg-sorvadásnak* neveznek. Hála Istennek elég ritka betegség a falkon, de még a városokban is. Abból áll, hogy a szemkamara hátsó falát beborító szemideghártya valamilyen ok miatt el-

kezd sorvadni egészen a teljes elpusztulásig.

A betegség kezdetének van egy igen érdekes tünete: a beteg a szemei előtt állandó apró pici fekete pontokat lát, mintha szúnyogok röpködneek állandóan szemei előtt. Ezek a fekete pontok már elsovadt szemidegrészeket jeleznek és előjelei annak a fekete sötétségnek, ami a teljes ideg-sorvadásnál reáborul a szemre. A betegség oka igen gyakran a fiatalabb korban szerzett és elhanyagolt vérbaj (sifilis, lues, franc). Előfordul azonban vérbajos előzmények nélkül is, ebben az esetben rendszeren családi betegséggé válik és öregedő korokra az utódok is megkapják. Vannak családok, ahol visszamenőleg a dédapáig, minden férfitag vakon, szemideg-sorvadásban hal meg.

Egyetlen védekezés a betegség ellen, az idejében felkeresett szemorvossal megvizsgáltatni és szükség esetén kezelteni a szemet.

Egy nagy magyar festőművész élete

Csathó Kálmán új regénye: A „Szépjuhász né”

A magyar középosztály méltán legkedveltebb elbeszélője, Csathó Kálmán újabb regénye jelent meg a könyvpiacra és ez a könyv számos nagyszerű műve után — azt hisszük — minden eddigit túlhaladó sikerre hivatott. Csathó Kálmán elbeszélő tehetsége, nagy írásművészete mellett azért találta meg mindig az utat a magyar olvasóközönség szívéhez, mert az a témakör, amelyhez nyúlt, maradéktalanul ismert volt előtte, szinte vérbe ment át. A témával való nagy rokonság talán soha olyan intenzív nem volt, mint új könyvében, amely Borsos József, a múlt század ötvenes éveinek kiváló festőművész életét tárja fel.

A „Szépjuhász né” a múlt század negyvenes éveiben kezdődik egy majálison, amelyet a pesti polgárság nagy társasága rendez a budai hegyek messzi távolában fekvő híres vendéglőben. Székere utazó lányok, lóháton büszkélkedő dölceg ifjak a mamák kíséretében vonulnak ki a vidék ünnepélyre s a társaságnak legünnepeltebb hőse, valamennyi lány álmának titkos lovagja, az inzellérséget tanuló fiatal Borsos József, Borsos Márton, a lepszervező-prókátor fia. A fiatal Józsi inzellérséket szánták szülei, de a lezény kora ifjuságától kezdve csak egy ábrándnak él: képiro, piktor akar lenni. Ez a mindennél szegyenletesebb vágya már oly fokra növekedett, hogy nem is lehet tovább titkolni. Borsos Mártonné asszony maga mondja el titokban barátnőinek; de persze nem marad titok és futóútként terjed el a társaságban, hogy Józsi, a lányok kedvence és a mamák reménye — még gondolni is szörnyűség! — abbahagyja az inzellérséget és Bécsbe készül az Akadémiára, hogy piktorrá legyen.

„Piktor... képiro... aztán van-e sok tejbeapítani valója hozzá?... Akkor nagy boldogság!... Mert a piktorság nem mesterség.” Ezt pedig Borotvás uram mondja a „Szépjuhász né” kocsma-rosa, aki pedig latin iskolát járt és betéve tudja Horátiust.

Borsos Józsi elkerül Bécsbe, Kupelwieser akadémiájára s a tanulás éveit alatt ezek a biztató szavak tartják benne a lelket. Nem telik bele hosszú idő, alig néhány esztendő elég rá, hogy a kigunyolt és megvetett gyerkőcből Bécs és Pest legünnepeltebb festőművésze váljék. Borsos József a hírnév tetőfokán is megtalálta az utat ahhoz a lányhoz, akinek biztató szava elki-sérte pályája kezdetén és akihez később is, egész életén át hűséges szerelmmel ragaszkodott.

Feleségül vette Kovácsky Idát, de a nagy hírnév és dicsőség közepette is csak rövid ideig élvezhette a boldogságot, mert felesége fiatalon elhalt. Borsos továbbra is a bécsi szalonok legkeresettebb, legjobban fizetett festője maradt, de életében helyrehozhatatlan törés következett be. Egy balul kiütött spekulációs elvitte az egyre kedvetlenebbül dolgozó Borsos egész vagyonát is, röviddel ezután Pestre költözött és már egészen felhagyva a pikatúrát, fényképész műtermet nyitott. A borult kedélyű művész már itt sem találta meg nyugalmát, feladta ezt a mesterséget is és élete utolsó éveiben, mint kocsmáros látjuk a Szépjuhász nénél, ahonnan oly sok sikert aratott pályája, élete egyetlen nagy komoly szerelme elindult.

Csathó Kálmán teljes átérzéssel, a rokoni-lek kongenialitásával írta meg a magyar piktor egyik legelső hősenek megható és regényes életét. Bizonyos, hogy a könyv a magyar társadalom minden rétegében visszhangra fog találni és feleleveníti a már-már elfelejtett, kiváló festőművész emlékeit is, amihéz a könyv 8 gyönyörű képmelléklete is erősen hozzájárul. (Singer és Wolfner kiadása, Budapest.) Ár: 144 lel.

Megrendelhető könyvosztályunk utján

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés feljuttatási helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldali. Egész évre 500, félévre 250, negyedévre 125, egy hónapra 25. Helyi előfizetés: Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 12 P., egy hónapra 2 P. Vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: PEREDI GYÖRGY
Cluj szerkesztő: dr. Sulyok István
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza. Csekk választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A száraz hőség tovább tart.

Milyen legyen a jó hajápolószert? A jó hajápolószert tartalmaznia kell mindazon tápanyagokat, amelyek a fejbőr erősítésére és a hajszál növekedésének és megmaradásának biztosítására nélkülözhetetlenek. Ha ez a szer a fejbőr pórusaiba beszívódik, onnan az érhalózatba kerül, a vérkeringés folytán tovább jut és ezáltal a fejbőrnek biológiai fejlődőképességét fokozza. A fejbőr egészségétől függ a haj növevése. Ezeknek a követelményeknek felel meg a Tarpan hajsepp, modern hajápoló-szer. Megszünteti a fejbőr korpásodását, megóvja a hajhullástól. Hölgyeknél nem rontja a tartós hullámot. A Tarpan hajsepp nem hajviz. Két hónapra elegendő Tarpan hajsepp ára 117 lei. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és illatszertárakban.

Bálint József cluj-i s. lelkész választották a Katolikus Népszövetség igazgatójává. Cluj, Sajtó tud. A Katolikus Népszövetség választmánya szerdán délelőtt 11 órakor ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya az igazgatói állás betöltése volt. Elnökölt dr. Betegh Miklós és jelen volt a gyűlésen Vorbuchner püspök is. A választmány Bálint József cluj-i segédlelkész, az ottani Kolping-egylet tevékeny vezetőjét választotta meg az igazgatói székbe. Márton Áron utódjává. A választás ideiglenes jellege egy évig szól, a következő közgyűlésig, amely hivatalba lesz Bálint József igazgatót véleghesíteni. Bálint József személyében ismét tevékeny és fiatal igazgatót kapott a Katolikus Népszövetség, akinek működése elé nagy reményekkel tekintünk.

Csütörtökön kezdődik Bucarestben a liberális párt közgyűlése. Bucaresti. Sajtó tud. Csütörtökön kezdődik a liberális párt nagygyűlése a bucuresti „Aro” mozi helyiségében. Több, mint nyolcszáz kiküldött megjelenésére számítanak. A nagygyűlésen végre tisztázni fogják a liberális párt és a mai kormány között fennálló helyzetet.

Zürichi zárlat. Párizs 20.24 fél, London 15.32 fél, Newyork 305 egynegyed, Brüsszel 51.60, Milánó 24.10, Madrid 41.95, Amszterdam 208.02 fél, Berlin 123.20. Bécs — schilling 57.85, Prága 12.70, Varsó 57.70, Belgrad 700.

Sztrájkba léptek Medias összes gyári munkásai

Kétezerszázötven gyári munkás sztrájkol. A csendőrszázados szerint a végső elkeseredés a sztrájk oka

Medias. Sajtó tud. Megírtuk már, hogy Mediason az Irti selyemgyárban ötszáz munkás, — többnyire nők — beszüntette a munkát. A legújabb jelentések szerint a sztrájk valószínűleg külső felbujtásra, elterjedt az egész földgázvárosban s az összes gyárakban sztrájkbaléptek a munkások.

Ma reggel 7 órakor a Vitrometán üvegyár 800 munkása szüntette be a munkát. Ötvenszázalékos fizetésjavítást követelnek. Kérik az egészségügyi berendezések javítását, a törvényben meghatározott munkaszabadságot és a kollektív szerződés megkötését, ami még eddig nem volt.

A Hiller selyemfonógyár háromszáz munkása, a Vitrometán munkásaival rokonszenve, szintén letette a munkát, annak ellenére, hogy béremelési igényeiket az igazgatóság elismerte, de kollektív szerződés megkötésére nem volt hajlandó.

Határidő 1936 július 25. Vigyázat!

Lent felsorolt húsz könyv közül tetszés szerint választhat minden előfizetőnk és bármelyiket mélyen lezállított áron kaphatja meg, ha a második félére szóló előfizetését kiadóhivatalunkhoz készpénzben beküldi, vagy megbízottainknál ugyancsak készpénzben kifizeti július 25-ig.

Íme az árkedvezmények:

Bangha: Dél keresztje alatt (fűzve)	125 lei helyett 60 lelért
Mauriac: A Frontenac misticium (regény)	75 " " 55 "
Aradi: Európai forradalom	80 " " 60 "
Balla: A lélek utja	75 " " 55 "
Bangha: Róma lelke	110 " " 80 "
Wörthmüller: Királyi törvény	140 " " 105 "
Csávossy: Együtt a Mesterrel	110 " " 80 "
Molnár: A szociális egyház az emberért	110 " " 80 "
Plus: Hogyan imádkozunk?	45 " " 33 "
Czapik: Könyvről rajtunk Uram!	45 " " 33 "
Geregy: A művelti leány	105 " " 75 "
Juller: 1914—1918.	365 " " 235 "
Erdős: Napsütéses Indiában	185 " " 126 "
Stadler: Valaki vár engem	80 " " 60 "
Bucsaný: Napfűrészes	100 " " 75 "
Häckerl: Tanuljunk nemetül	200 " " 135 "
Gáspár: Fajismeret	140 " " 90 "
Bucsaný: Érelmeszedés	55 " " 39 "
Gáspár: A világ orvosa (regény)	210 " " 182 "
Sebők: Öt világrészen keresztül	140 " " 90 "

Fenti árkedvezmények mellett kiosztásra kerülnek előfizetőink között, ha második félére szóló előfizetésüket akár kiadóhivatalunk után, vagy megbízottainknál kifizetik az alanti ajánlatok.

- Íme az ajándéktárgyak felsorolása:**
1. Öt napos teljes ellátás Baile Episcopest-on
  2. Révay kis Lexikon.
  3. Egy fényképezőgép.
  4. Egyévi ingyenes előfizetés.
  5. Egy női vagy férfitor.
- Rendezzék tehát még ma a második félére szóló előfizetésüket!
- Tehát határidő: Július 25.**

* **Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe.** Az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe már most felvesz elemi, Goidu liceum és felsőközépiskolai iskolába járó és tetsző bentlakó növendékeket. Egészséges lelki és testi nevelés, gondke felügyelet, naponta többzár csoportos és egyéni korrepetálás, jó állás és állandó orvosi ellenőrzés. A helybiztosítása céljából tanárssal a növendékeket minél előbb előjegyeztetni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József fiúnevelő intézet igazgatósága. Oradea, Str. Brătianu No. 7.

Feljegyzések

Különös, hogy milyen egyoldaluan tájékoztatják a magyar közönséget azok a lapok, melyek üzleti eszközökkel tartják kezükben a nyilvánosság jelentős részét. Egyetlen szót sem írtak arról a párizsi népgyűlésről, melyen Doriót, a hírhedt vörös öv egyik bástyájának polgármestere Saint-Denis-nek polgármestere ingujban hadat üzent a francia kommunistáknak. Pedig ez a zászlóbotás figyelmet érdemelt.

„Francia munkások — mondotta Doriót — nektek nincs szükségtek külföldi vezetőkre, idegen agitátorokra, hogy szociális helyzeteteket megjavítsatok. Franciák, nektek nincs szükségtek arra, hogy kenyéreték, családotok és országotok biztonságát idegenek kénye-kegyétől reméeljétek. A francia-szovjet szerződés súlyos diplomáciai tévedés, amely csak Szovjet-Oroszország érdekeit szolgálja, Franciaországra végzetes kötelezettségeket ró anélkül, hogy ezért bárminemű ellenértéket kapna. Ne tőrjétek, hogy Franciaországot a párizsi szovjet nagykövetségről kormányozzák.”

Doriót szakít a marxizmus nemzetköziségeivel — de szakít az osztályharc elméletével is, úgy, ahogy azt a kommunizmus hirdeti. Követeli — és alkalmazza. A termelésből fakadó jövedelmet a proletariátus csak úgy biztosíthatja, ha az nem zavarja meg, ha az beleilleszkedik a nemzeti gazdasági életnek komplikált gépezetébe. Ez a munkásoktól érzi, tudja, hogy ennek biztosítására szüksége van az értelmiséggel és a középosztállyal való együttműködésre, akiket a marxizmusnak immár tuhaladott, de a bolsevisták által vakon végrehajtott rendszere teljesen kipusztított. Kipusztított húsz esztendő réttentés-iváni, cseka kegyetlenségével, hogy azután most lassan felszerve kollektivistá tulzásaikat tévedésért, maga kezűlön az elpusztított osztályokat kitermelni. Franciaországnak erre az ultra nincs szüksége, Franciaország nem fogja követni a bolsevik példát.

Tanulságos beszéd. Világos beszéd. Olyan beszéd, melyből számunkra is tanulások nőhetnek. (Skin.)

A kantoni repülők átszöktek a nankingi seregbe. Nankingből jelentik: Hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy a kantoni hadsereg kilenc repülőgépe Nankingba érkezett és szolgálatát feljajánlotta a kormányának. A kantoni légi haderők összeomlása nagy mértékben növeli Csang-Kai-Csek tekintélyét. A kantoni többi negyven repülőgép Hongkongba menekült.

A hamis diplomás tanítónőt hat hónapra ítelték. Satu-Mare. Sajtó tud. A satumarei iskolaügyi inspektorátusnak három hónappal ezelőtt Maris Ioan tanító jelentette, hogy Grigor Angela darolti tanítónő hamis diplomával tanít. A diplomát a sibiui tanítóképző nevére hamisították amely igazolta, hogy 1929-ben Grigor Angela nem végzett ott. A tanítónőt erre felfüggesztették és megindult ellene a büntvádi eljárás. A satumarei törvényszék előtt kedden Grigor Angela beismerte, hogy hat évig tanított hamis diploma alapján és ezért az államotól rendes fizetést húzott. Azt azonban tagadta, hogy az iratot ő hamisította volna. Elbeszélte, hogy 1929-ben megismerkedett Maris Ioan basarabai tanítóval, aki megkérte a kezét, majd kijelentette, hogy a hozományon menyasszonyának is tanítónői diplomát szerez. Grigor Angela anyja ezért ki is fizetett tízezer lejt. A házasság azonban nem jött létre s a leány máshoz ment, mire Maris, aki a hamisítványt szerezte, elküldte a jelentést a tanügyi inspektorhoz. A törvényszék Grigor Angelát hathónapi börtönrre ítélte.

Sziámi ikrek születtek Amerikában. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban egy héten belül most másodikban születtek „sziami ikrek”, ezúttal Michiganben. A michingeni ikrek a koponyaalapnál nőttek össze és az egyik csak egynegyed óra hosszig élt. A másik életét az orvosok úgy próbálják megmenteni, hogy elválasztási műtétet kísérleteznek.

A satumarei érettségi vizsgák eredménye. Sajtó tud. Az állami Eminescu gimnáziumban most fejeződtek be az érettségi vizsgálatok. Százötvennégy jelentkezőből az írásbelin hatvankettő ment át, míg a szóbelin csak negyven jutott keresztül. Az eredmény intézetek szerint a következő: Satumarei Eminescu gimnázium: Jelentkezett 32, átment 17. Satumarei állami lánygimnázium: Jelentkezett 10, átment 4. Rómái katolikus lánygimnázium: Jelentkezett 13, átment 4. Satumarei református főgimnázium: Jelentkezett 10, mind elbukott. Sighetü fiugimnázium: Jelentkezett 10, átment 6. Sighetü lánygimnázium: Jelentkezett 18, átment 4. Baia Marei Sincái liceum: Jelentkezett 21, átment 5. Ezek szerint a bukási arányszám hatvanöt százalékos. A legszomorúbb eredmény a satumarei református fiugimnázium növendékeinél mutatkozott, mert egy se tudott a vizsgákon keresztül jutni.

Megbűntettek egy uriaszonyt, mert ékszereit át akarta vinni a határon. Aradról jelentik: Korman Sarolta 76 éves aradi uriaszony állott ma vádlottként az aradi törvényszék előtt, azzal a váddal, hogy néhány hónappal ezelőtt át akart szállítani a határon aranyékszereket. Az ékszereket bluzában, személyi motozás alkalmából kobozták el. Az uriaszony a tárgyaláson kijelentette, hogy az ékszerek az ő tulajdonát képezték és azért rejtette el azokat bluzába, mert félt, hogy utközben ellopják. Raicu Aurél dr védő rámutatott arra, hogy a devizaturvény sehohsem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek megtiltanák valakinek, hogy a saját ékszereit utazás alkalmával magával vigye. Ha Korman Sarolta nem merne börtöndjébe tenni azokat, mert félt, hogy ellopják tőle és ezért elrejtette, még ezzel nem követett el bűncselekményt. Kérte védenet felmentését, valamint az ékszerek visszaszolgáltatását. Hosszas tanácskozás után a bíróság meghozta ítéletét, amelyben 500 lei pénzbüntetésre ítélte az időse uriaszonyt, egyben pedig elrendelte az ékszerek elkobzását. Az ítélet ellen Raicu dr fellebbezést jelentette be a Táblához.

GYERMEKNYARALTATÁST VÁL-LALUNK REMÉTEN, pompás magaslatti levegőn. Gondos felügyelettel, intézeti rendszer szerint. Jelentkezni lehet: Oradea, Str. Vlahuta 22, balra 2. ajtó.

Az agg gépkocsikirály naponta öt kilométert kerékpározik. Newyorkból jelentik: Ford Henry, az agg gépkocsikirály legújabb kedvtelése a kerékpározás. Ford, aki július 30-án üli hetvenharmadik születésnapját, kijelentette, hogy a kerékpározásban találta meg az örökifjúság titkát, s mióta naponta öt kilométert kerékpározik, oly frissnek és erősekként érzi magát, mint még soha.

Egyiptom ellenőrzése alá kerül a Szezei-csatorna. Londonból jelentik: Kairói jelentés szerint az angol és egyiptomi kormányok közti tárgyalások katonai része már csaknem teljesen befejeződött. A „Times” úgy tudja, hogy Kairóban megmarad az angol helyőrség. Egyiptom védelmét azonban általában egyiptomi nemzeti csapatok és nem Anglia látja el. A Szezei csatorna is Egyiptom ellenőrzése alá kerül. Az alexandriai légi haderőt megerősítik. Az egyiptomi hadsereg angol gyártmányú fegyvereket fog kapni. Ez azt jelenti, hogy Anglia meghajolt az egyiptomi nemzeti párt követelése előtt.

A Norddeutscher Lloyd Bremen rendezésében két nagy társasutazás a

berlini olimpiászra

Pontos indulás július 29-én, visszatérés augusztus 19-én.

Egyéni utlevél szükséges, vizumok a részvételi díjban bennfoglaltatnak.

Az első utazás programja akként lett összeállítva, hogy az azon résztvevők berlini tartózkodásuk alatt az olympiai játékok megnyitó ünnepségét és a könnyű atlétikai versenyeket tekinthetik meg.

UTIRÁNY: Sibiu—Halmeu (csatlakozási lehetőség ezen az útvonalon bárhol, ahol a gyorsvonat megáll) (Oderberg—Berlin—Hamburg—Helgoland—Stellingen—Kiel—Bremen—Köln—Bonn—rajnagőzessel Bingen—Frankfurt—Weimar—Leipzig—Dresden—Prága—Kassa—Halmeu—Oradea—Sibiu).

Második uton a résztvevők berlini tartózkodásuk alatt a kézilabda, hálólabda, labdarugó versenyeket, nagy katonai hangversenyt és a záróünnepségeket fogják megnézni.

UTIRÁNY: Sibiu—Oradea—Halmeu—Oderberg—Leipzig—Weimar—Frankfurt—Mainz—Köln—Bremen—Hamburg—Berlin—Prága—Kassa—Halmeu—Oradea—Sibiu.

Részvételi díj személyenként a két ut bármelyikére 17.500 lei.

Rezervált ülőhelyek a Stadionban

Jelentkezési határidő: július 5,

utlevél beküldésének határideje: július hó 15. Jelentkezéskor az összeg 2000-lei lefizetendő.

Jelentkezési hely: lapunk kiadóhivatala.

Kérjen részletes prospektust.

A szovjetagitáció világhálózata

Amióta Kun Béla Spanyolországba érkezett, hogy személyesen irányítsa a bolsevista agitációt, csak újra világosabbá lett az egész világ előtt, hogy a spanyol események mögött az orosz rubel és orosz világpropaganda kíméletlen módszere működik. Ugyanakkor arról is értesültünk, hogy Dél-Amerika több államában is egyre újabb földalatti mozgolódás tapasztalható. Uruguay csak nemrég utasította ki a szovjet követét kommunista propaganda miatt, most pedig Ekvador, Kolumbia, Csille és Argentína kormánya kénytelen védekezni a moszkvai agitációval szemben. Argentínában a kormány nem engedte meg, hogy a kommunista párt mint ilyen, a választásokon részt vegyen, azzal a megokolással, hogy nem tekintendő nemzeti alapon álló pártnak. Mexikóban Cardenas elnök nemrég azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy Mexikóban nincs bolsevista veszély. Ez a kijelentés azonban nyilván csak az Egyesült Államok pénz-arisztokráciájának volt szánva, akiknek kegyéből él maga Cardenas, a kommunista vezér is, míg ellenfele, a szocialista Calles, ma csendesen él méretetlen birtokain. Monterrey mexikói városban, az ország egyik legnagyobb ipari központjában, nemrég 60.000 ember vonult végig a város utcáin ezzel a kiáltással: Le a kommunizmussal! Le Szovjet-Oroszországgal! A mexikói kormány a vallásüldözést ma már nem annyira személyek, mint inkább az intézmények ellen irányítja: minden ingatlant elkoboz, amely valaha bármily értelemben vallási vagy egyházi célokat szolgált. Az iskolákat teljesen a szocialista nevelés műhelyeivé teszik s az országot elárasztyják marxista eszelmű nyomtatványokkal, amelyek ellen aztán sem szóban, sem írásban nem szabad állást foglalni.

Kilencszáz utasával zátonyra futott egy szovjet gőzös. Tokióból jelentik: Egy szovjet gőzös, amely 900 utast és nagyszámu legénységet vitt magával. Kruile japán sziget partjainál a sűrű köd miatt zátonyra futott. A gőzös megmentésére indult hajók nem tudták megközelíteni a zátonyrafutás színhelyét, mert a tengeren vihar dühöng. A szovjetgőzös kapitánya most szikrátvíron arra kérte a japán hatóságokat, engedjék meg, hogy a zátonyra futott gőzöst bevontassák a katonai kikötőbe, ahol a fennálló rendelkezések szerint tilos az idegen hajók horgonyzása.

A kivégzett Hauptmann végrendelete. Newyorkból jelentik: A bíróság kihirdette Hauptmann Bruno végrendeletét, amely 1933 január 13-án kelt, vagyis húsz hónappal letartóztatása előtt. Végrendeletében Hauptmann minden vagyonát feleségére hagyta. Abban az esetben, ha előbb halna meg, a vagyon felét saját édesanyjának, másik felét felesége Németországban élő szüleinek. A hagyaték értékét a hatóság csak ezer dollárban állapította meg.

Nagy vasúti szerencsétlenség a razboeni pályaudvaron

Négy halott és húsz sebesült. — Vétkes könnyelműség okozta a katasztrófát

A razboeni pályaudvaron hétfőn este borzalmas vasúti szerencsétlenség történt, amelynek négy halálos áldozata van.

A katasztrófa körülbelül 10 óra 35 perckor történt az állomás harmadik vágányán. Ekkor futott be ugyanis a razboeni állomásra az oradeáról Bucuresti felé menő 402. számú gyorsvonat, amelynek itt találkozni kellett a Bucuresti felől jövő Rapid-vonattal. A két gyorsvonat beérkezése várt az állomás és a sínek közötti rész zsufolóság telve volt emberekkel. Az egyik vágányon állott a razboeni állomás postakocsija, amelynek rudja vétkes könnyelműség folytán nem egyenesen állott. Ennek következtében

a teljes sebességgel berobogó Rapid vonat a rudnál fogva elkapta a postakocsit és azt az állomáson lévő tömegbe dobta. Borzalmas pánik keletkezett, amit növelt, hogy az állomáson majdnem teljesen sötét volt.

Már az első percekben nyilvánvaló lett, hogy a szerencsétlenségnek borzalmas hatása volt.

Négy ember a helyszínén szörnyethalt.

* Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz aszállal, hogy a tápcsatorna tartalmát kíméletesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti. Az orvosok ajánlják.

Összeégett egy munkás. Satu-Mare. Saját tud. A satumarei tűzoltókat telefonon értesítették, hogy a Princz-gyárban tűz keletkezett. Egy csapat tűzoltó a helyszínre sietett és a tüzet eloltották. Egy üstben kátrányt főztek, ez gyulladt meg és lángba borult a helység is. Oltás közben Telek József munkás ruhája tüzet fogott és súlyosan összeégett. A mentők kórházba szállították.

Egy fiatal leány öngyilkossága. Mercurea Ciuc. Saját tud. Biró Mária toplita-ciuci 24 éves, több középiskolát végzett urileány felakasztotta magát. Amire rátaláltak, halott volt. A nyomozás szerint az árva leány a mostoha bánásmód miatt halt volna meg. Ezirányban az ügyészség vizsgálatot rendelt el. A rokonszenves urilány halála a községben osztatlan részvételt keltett.

A feltaláló különös póze. Párizsból jelentik: Az egyik párizsi törvényszék a napokban azzal a különös kérdéssel foglalkozott: lehet-e atmoszférikus elektromossággal motort hajtani? A vádlottak padján Stappelle belga mérnök ült, akit azzal vádoltak, hogy egy pénzembertől 35 ezer frankot csalt ki. A mérnök a vád szerint a pénzt előlegként vette fel, hogy találmányát tökéletesítse. Ez a találmány egy motor volt, amely antennák segítségével fogta fel a levegőből az elektromosságot és azt átváltoztatta hajtóenergiává. A bíróság három mérnököt hallgatott ki szakértőként, akik egyhanguan azt mondták, hogy a belga mérnök tervei megvalósíthatatlanok, mivel ellentétben állnak az összes ismert technikai elméletekkel. Mindenki azt hitte, hogy a belga mérnököt kíméletlenül elítélik család miatt, amikor Stappelle váratlanul azt kérte a bíróságtól, hogy bemutathassa találmányát. Kérését teljesítették és a mérnök behozta motorját a tárgyalóterembe, megindította azt és a motor órákon át működött a levegőből elvont elektromosság segítségével, a bíróság szemlélőitára. Emaz érv elől azután nem zárkozhatott el a törvényszék, amely felmentette a belga feltalálót.

A Szemle. S. Nagy László két évtizedes szépirodalmi lapjának új száma hatósági intézkedés folytán Szemle címmel jelent meg gazdag tartalommal. E 16 nagy oldalas szám gazdag anyagából különösen Hegedűs Lóránd, Jancsó Elemér, Varga Béla, Szentmártoni Kálmán, Flórián Tibor, Walter Gyula, Kovács József, Krúzselvi Erzsébet, Salamon László, Halász József cikkeire hívjuk fel a figyelmet. A rovatok és jegyzetek mellett képanyaga szintén érdekes és változatos. Kiadóhivatali címe is megváltozott e számtól kezdve: új cím: Cluj, Calea Victoriei 37.

Ezenkívül két halott postás, a negyedik pedig, egy tizenkétéves kisleány, aki anyjával egy nagynénjéhez utazott. Az anya örjöngeni kezdett, amikor hordágyon előhozták a szerencsétlen kisleány eltorzult holttestét és csak nagynehezen sikerült lecsillapítani.

A szerencsétlenséget az állomás hiányos kivilágítása okozta. A razboeni állomáson ugyan nyolc ivlámpa van, ezek közül azonban a szerencsétlenség idejében egy sem égett, csupán a jegypénztárban és az újságkioszkban volt egy gyérfényű lámpa.

A vétkes könnyelműségek egész sorozata, amely a szerencsétlenséget előidézte, továbbá a megrázó jelenetek, a halottak és sebesültek hozzátartozóinak jajveszékése, leírhatatlan felháborodást keltett az utazóközönség körében, amelynek hangulata valóságosan fenyegető volt az állomásművelőzettel szemben. Az állomás még jó ideig borzalmas képet nyújtott, a lámpával ide-oda futkosó mentők, a sebesültek jajkiáltása, a hozzátartozókat keresők hisztériás sikoltozása csak növelte a hangulat borzalmasságát. A halottakon kívül mintegy húsz embert szállítottak kórházba.

KÖZGAZDASÁG

Megjelent a szőlőmoly

A szőlő egyik legveszedelmebb ellensége a szőlőmoly, mert mindig csak a termést pusztítja. Két, melegebb vidéken egy évben 3 nemzedéke is van. Az első nemzedék hernyója a virágzásban levő kis szőlőfürtöket gubancolja és rája össze, a második és harmadik nemzedék a bogyókba furakodik, azokat elpusztítja, érésüket hátráltatja, rothadásukat okozza, a csemege szőlő szállítását nehezíti stb. Ha a szemfürt, vagy gerezd elfogyott, másakra megy és bogyó híján a kocsányt is elpusztítja.

A száraz esztendőben, a molyok jobban szaporodnak, mint esős évben. Ezért az idén is idejében és megfelelő módon védekezzünk, mert további szárazságra lehet kilátásunk. A védekezés módja következő: Juliusban a tojásokat nagyszámban lerakó molylepkéket kell összefogdosnunk, hogy már a tojások lerakását megakadályozzuk. A moly éjjeli lepke lévén, minden éjjeli lepke szívesen keresi fel a fényt, ezért lámpákat szoktak felállítani a szőlőkben és azok közelébe ragadós anyaggal bekent deszkalapokat tesznek ki, ilyen ragadós anyag pld. a Sotor hernyóenyv. Szoktak kirakni tányérokat, az aljukba egy kis olajat, vagy petróleumot töltye, hogy az oda ütődő vagy hulló molyokat így megfogják.

A lerakott tojásokat nem tudjuk pusztítani. A kikelt hernyók ellen már ismét erőlyes módon léphetünk fel azáltal, hogy a rendes bordói leves permetezéskor 100 l. bordói léhez 25 deka Dorrin-t keverünk és azt júl. 20-30-ika

között a bordói lével kipermetezzük. A Dorrin gyomorméreg, ha a hernyó e mérgezett bogyóból eszik, elpusztul tőle. A két permetezés egy munkamenettel végezhető. A hibátlan és több termésben kiadásunk megtérül. A bábok pusztíthatók: tökekaparással, telelő bábok összeszedésével. Ahol a moly fellépését látjuk, ne késlekedjünk a termés megmentése érdekében azonnal munkához látni. T. B.

Leiben fizetendők be a frankban fennálló régi kereskedelmi tartozások

Most már gyorsan megy a francia frank átutalása

Bucurestiből jelentik: A Jegybank az alábbi érdekes hivatalos értesítést adta ki a román-francia fizetési és kereskedelmi egyezmények alapján történő frank átutalásra: Az értesítés szerint az 1936 február 7-én létrejött román-francia kereskedelmi és fizetési egyezmény 16. szakasza alapján ez év szeptember 30-ig be kell fizetni a Cassa de Depuneribe a régi kereskedelmi tartozásokat leiben. Ez azokra vonatkozik, akik frankban fennálló tartozásaikat leiben nem fizették be a Jegybanknak

Ez év első öt hónapjában a behozatal négy és fél, a kivitel pedig hatmilliárd leit tett ki. Románia külkereskedelmi mérlege ez év első öt hónapjában aktív volt. A kereskedelmi minisztérium által készített kimutatás szerint ebben az időben a behozatal négy és fél milliárdot tett ki, míg a kivitel meghaladta a hatmilliárd leit. Az elmúlt év ugyanezen időszakában a behozatal körülbelül ugyanaz volt, mint az idén, a kivitel viszont az idei évben eddig meghaladta félmillió lejjel a tavalyit.

A narancs — luxuscikk. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmet irányító hivatal legutóbbi jelentése szerint Palesztinával meggyöngült export-import összeköttetésünk. Az ország különböző vidékeiről sok narancs- szállító speciális látát exportáltak Palesztinába, de az utóbbi hónapokban ez számottevően lecsökkent. Hivatalos megállapítás szerint ennek jórészt az az oka, hogy vám szempontjából luxusnak tekintjük a narancsot és a vámon kívül különböző fényűzési takszákkal és más illetékekkel terheltjük. Ez az oka annak, hogy a fogyasztó darabonként 8—10 leit kénytelen fizetni azért a narancsért, amelynek palesztinai ára Constantában különként 10 és fél leit.

Románia májusi állatkivitele. Bucurestiből jelentik: A román statisztikai hivatal most megjelent kimutatása szerint Románia május havában a következő állatmennyiségeket vitte külföldre: szarvasmarha 2.271 (áprilisban 4.059), sertés 16.706 (12.480), juh 1.152 (248), ló 201 (244) db, zsír 10 ezer (81.200) és bacon 50.801 (37.944) kg. Ilymódon csökkent a szarvasmarha-, ló- és zsirkivitel, míg a sertés-, juh- és baconkivitel emelkedett. A sertés kivitelén kívül, amely jelentősen emelkedett, ez év folyamán Románia állatkivitele észrevehetően csökkent. A január—májusi öthónapos időszakban szarvasmarhából 19.760 (mult év hasonló időszakában 36.725), juhból pedig 5.252 (36.112) db volt a kivitel.

Resicai Vasművek és Uradalmak R.-T.

Mérlegszámla 1935 december 31-én

Aktív		Lel		Passív	
Gyártelep:					
Uradalom	427.830.572			Részvénytőke	750.000.000
Bánya	251.938.341			Törvényes tartalékalap	362.258.366
Üzemépületek	230.558.792			Kétes követelések tartaléka	40.000.000
Irodák és lakások épületei	232.513.375			Esetleges áruértékcökkenés külön alapja	35.000.000
Gépek és beruházások	1.089.994.384	2.276.542.669		Törlesztési alap	958.561.292
Ujabb beruházási munkálatokra	43.709.255	423.420.314		Hosszu lejáratu és jelzáloggal biztosított tartozások	521.592.548
Anyag és gyártmánykészlet		32.780.013		Szállítók	66.794.533
Készpénz	83.837.201	78.533.009		Hitelezők	369.814.290
Cimletek	223.559.000	95.447.499		Átmeneti számlák	94.076.332
Állami értékpapírok		411.100.321		Fel nem vett osztalékok 1930—1934.	42.308.995
Adóssok		1		Tiszta nyereség:	
Berendezés		3.317.823.826		Átthozat 1934 évről	3.386.251
				1935. évi nyereség	74.031.219
					3.317.823.826
Rendelkezési számlák:					
Alapszabályszerű biztosítékok		628.500		Garancia letételek	628.500
Követelésünkből engedményezés		222.273.763		Kezességi engedmények	222.273.763
Felektől kapott engedményezés		101.028		Beszedendő engedmények	101.028
Különléle bizományi áruk		660.644		Bizományban levő áruk	660.644
C. F. R.		346.370.000		C. F. R. kezességek	346.370.000
Letétek értékpapírok és garancialevelek		322.159.443		Értékpapír letétek és garancia levelek	322.159.443
		892.493.37			892.493.378

Kiadás Nyereség és veszteségszámla 1935 december 31-én

Kiadás		Nyereség és veszteségszámla 1935 december 31-én		Bevétel	
Általános költségek	58.109.178			Nyereség áthozat 1934. évről	3.386.251
Kamatok	96.119.975			Nyereség részesedésekből	1.833.007
Adók	97.863.67			1935 évi brutto nyereség	612.299.102
Társadalombiztosító járuléka	91.397.126				
Régi anyagkészlet és gyártmányok értékvesztése	34.546.57				
Törlesztés	100.000.00				
Árfolyam differenciák	10.943.46				
Valutadifferenciák	81.120.59				
Tiszta nyereség:					
Átthozat 1934. évről	3.386.251	77.417.47			
1935. évi nyereség	74.031.219				
		847.518.36			847.518.360

Ernest Baliff s. k. tábornok, szárnysegéd, az igazgatóság elnöke.

Könyvelésért:

Carol Fleischhacker.

Vasile Dumitru.

A könyvekkel érvezőknek találtak és hitelesítjük:

Felügyelő: C. Cioflec, hites könyvelő.

C. Brătescu,

A. Dumitrescu,

L. Florolu,

Gaston Legrand.

SPORT

Hogyan támadt fel kétezer év után az olimpiász?

Berlinből jelentik: Hellasz ezüstös zöld olajfáinak és színpompás virágainak völgyeit próbáljuk meg szemünk elé idézni, amikor Krisztus előtt 776-ra gondolva akarjuk az olimpiász szellemének bölcsőjét megtalálni. Sötét ciprusok, bólogató piniák öveztek azt a térséget, melyhez a klasszikus görög birodalom hét tartományából futottak az utak s melynek ölében minden négy évben egy nagy nemzet ülte meg legszebb ünnepeit.

Kronos hegye, a Phloe és Alpheios folyó foglák keretbe ezt a ragyogó napsugárral körülzuhanyozott képet, a földön pedig 40.000 ember — akkori időknek szinte elképzelhetetlenül nagyszámú emberi összegyűlékezése! — figyelt szívdobogva a karcsúbbnál karcsúbb, barna testek hajlékony tornájára.

Honnan ered e szó: Olimpia? Apja valószínűleg a szofista Hippias filozófus volt, a szó értelme pedig vagy az akkor még csak 6 (ma 16) napos erőmérkőzések záróünnepségét jelentette, vagy pedig amint azt nem egy kutató állítja, tulajdonképpen a minden olimpiai játék befejezésétől s az új játékok megnyitására kötelezően előírt 4 évi közt jellemezte. Az idő sebes folyása elmosta e szó biztos értelmét, de a szó szelleme mégis megmaradt évezreden át s hirdeti ma újból az eszmét.

Az ásatások nyomában

Voltak idők, melyek nem érezték az Olimpiász hiányát, mert voltak korok, melyek a iest kívánságait sem vették tudomásul, de amint az 1880-as évek meghozták a felvilágosodás korának igazi diadalát, úgy kért magának ismét jogot a már halottnak is hitt eszme. Talán Winckelmannnak, az ó-kor nagy tudósának nevével kezdődött az Olimpiász újjáéledése, Winckelmannnal, ki a görög ásatások szükségét hangoztatta s az előtte már néhány évtizeddel előbb élt francia Bernard de Montfauconnal együtt hívta fel erre a világot figyelmét.

Görögország török uralom alól való felszabadítása az utat szabaddá tette s a régi Hellasz iránti lelkesedés szabadon lángolhatott fel. Lord Byron is Hellaszban találta meg önmagát, de Maison francia generális utászai (1827), majd Abel Blouet, a párizsi diadaliv mesterének építómestereimerei már a realizmus betemetett köveit hozták napvilágra, amikor a végre tervszerűen megkezdett ásatások során egyre sürűbben bukkantak napvilágra a rejtett kincsek százai, ezrei. Az 1874-es német-görög államszerződés Németországnak biztosította a további kutatás dicsőségét, a német országgyűlés pedig felismerve a feladat világraszóló nagyságát, közel egy millió márkát bocsátott a feladattal megbízott Ernst Curtius rendelkezésére.

Egy fiatal belga báró gyűjteni megy...

Sorsdöntő volt még az Olimpiász történetében a bajor Wittelsbarch-házból származó I. Ottó görög király megkoronázása, ki a most már közben is óriási méretekre nőtt leletek mellett Németországból hozott tornamesterekkel újból ránevelte népét a torna szeretetére. Nem csoda tehát, ha Ottó utóda a dániai I. György, 1870-ben már az első újkori Olimpiász megrendezésével is megpróbálkozott, ez azonban egyelőre még csak gyenge siker jegyében zárhatta kapuit. Az angol dr Brooks de Much-Wenlock vette most azonban kezébe a zászlót s hirdetett versenyfutást az „Olimpiai győztes” címért. 1886-ban megalakul már Athénben az első atlétikai klub, utána egy második, harmadik, negyedik... s ekkor tűnik fel az az ember, ki valóban egész életét az olimpiai eszmének szentelte, egy fiatal belga nemes: báró Pierre de Coubertin.

Coubertin fiatalságának minden lendületével és idealizmusának minden hevével feküdt neki, hogy az eleje tornyosuló száznyi akadályt seperje félre. Trikupis akkori görög miniszterelnök elutasítása dacára is szervezett s ágált, ha kellett maga ment el gyűjteni; előadásokat tartott s szónokolt... s íme az eredmény most már feltartóztatlanul tart az újjáéledt olimpiai eszme felé: Averoff görög milliósos 2 millió Drachmát ajánl fel s így 1896 április 5-ét írták, amikor az első, igazi újkori Olimpiász megnyitóján ismét magasba szökkentek az egymásbafonódó gyűrűk. Tempora mutantur... A huszadik század hajnalán távirók, gőzhajók, robogó vasutak és rotációsokon nyomott újságok röptették világgá az eseményt, a visszalérv olimpiai szökből nemzeti siker lett, melyben Görögország újból megtalálta magát s egész népi öntudatának ismét alapot tudott adni.

Görögország annyira ment lelkesedésével, hogy most már ki sem akarta adni kezéből többet az Olimpiászhoz való jogát; Görögországnak evés közben jött meg az étvágya, amikor azt követelte, hogy most már minden Olimpiász az egykori Hellasz földjén rendeztesse meg.

Coubertin báró semmit nem szólt, Párizsban és St. Louisban rendezte meg következő olimpiászát, de szíve örült a sikernek, esze pedig magára az időre bízta a probléma eldöntését... Coubertin győzött: Görögország tudta mivel tartozik az eszmének s Görögország maga is beállt az egyenlők sorába.

Pax olimpica!

1908-ban London, 1912-ben Stockholm látja most már végül a nagy világ sportemlékeit, a világháború négy vérvizataros esztendeje s az ezernyi sebből vérző Európa magához térte után pedig 1920-ban újból csak helyet kér a nap alatt az olimpiai lobogó, melyet ekkor Antwerpenben, 1924-ben Párizsban, 1928-ban Amszterdamban, végül 1932-ben Los Angelesben húznak fel a nemzetek árbocaira.

A XI. olimpiász Berlinbe hívja össze a sport barátait s öt világrész lázas készülődése mutatja már most is azt a sikert, mely 1936 klasszikus tornájának lesz eredménye. Pax olympica köt idén is két hétre 42 nemzet, hogy a dicsőségért fiai megküzdjenek, úgy mint egykor Hellaszban. Akkor azonban csak egy nép mutatta meg saját magának erejét, míg itten a legkülönbözőbb országok küzdenek majd egymással... nemes harcra számíthatunk, majd nemes eredményekkel, melyeknek egy egész világ tapsol.

64 tagu lesz a román olimpiai csapat. Bucurestiből jelentik: A román olimpiai bizottság nehéz helyzetben van az olimpiai névszerinti nevezéssel. A nehézségeket az okozza, hogy egyes szövetségek (főleg az atlétikai) még nem tudják hány versenyző kiküldetési költségeit képesek fedezni. A ROB tájékoztatása szerint a végleges román olimpiai csapat a következőkből fog állni (ha csak újabb meglepetések nem történnek): Négy atléta (magánköltségen), 6 ökölvívó (2 kísérelő), 6 lovas (2 kísérelő), 8 tornász (2 kísérelő), 18 kézilabdázó (2 kísérelő és egy orvos), 8 birkózó (2 kísérelő), 7 vívó (1 kísérelő) és 7 cellozó (1 kísérelő). A vívóolimpikonokat a vívószövetség ki is jelölte. Ezek: Marinescu, Miculescu-Prăjescu, Antonide, Dolecke, Szatmár, Manu, Altmann.

A magyar-cseh-osztrák hármas vízipóló torna utolsó napján Magyarország 3:1 (1:0) arányban győzött Csehszlovákia ellen. — A B. válogatott Eperjésen 12:5 (9:0) arányban verte az ETVE csapatát.

A bécsi nemzetközi agyaggalamblovó versenyen teljes sikerrel szerepeltek a magyar versenyzők. Ausztria nagydíját Lumnitzer Sándor nyerte, az egyletek közötti versenyben a magyar Józsa-Montagh-pár győzött, az August-Baumgarten vándordíj védelmét pedig Lumnitzer Nándor szerezte meg.

Főtisztelendő Plébániai Hivatal!

Ha templomot, iskolát vagy más egyházi épületet kell építeni, átalakítani, tatarozni, szívesen felajánlom szolgálataimat. Megkeresésre saját költségemen a helyszínre utazom és ott helyben elkészítem költségvetésemet, amely minden más ajánlatnál méltányosabb lesz. Régi gyakorlatom, kiváló szakembereim, nagy üzleti összeköttetésem lehetővé tették, hogy mindenütt a legnagyobb meglepedésre dolgozhattam. Legyen szabad például megemlíteni, hogy a baia-spiei gyönyörű templom renoválásánál dr Czumbel Lajos plébános úr legmesszebbmenő elismerését nyertem meg.

Kiváló tisztelettel:

BALINT DANIEL

építő vállalkozó, Oradea, Str. Academiei No. 2.

Telefon: 43.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lea, vastagabb betűvel 6 lea. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lea. (Az álláskeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lea.

Adás-vétel

Veszek
fényképező gépet 6x9 cm. Juhász, Oradea, Simion Stefan 24.

Eladó
egy kisebb szőlő házal és gyümölcsös. Oradea, Str. Bratianu 27. szám

Eladó
egy nagy fehér cserép-kályha. Oradea, Bul. Bucurestilor No. 3.

Elköltözés
miatt eladó: összecsukható vaságy, cink ülőkád, kézi mosógép, 3 részes matrac, paradicsomos üvegek, játék babakocsi és más gyermekjátékok. Oradea, Str. Densusianu No. 20.

Eladó
35 éve fennálló borbély üzlet, Kovács, Str. Crucii No. 9

Jó karban levő
karikahajós női varrógépet megvételre keresek. Oradea, Axenta Sever 4.

Különféle

Elveszett
a strandon egy női arany karkötő. Megtaláló jutalmat kap Oradea, Strada Nicolae Zsiga 52. alatt.

Kitűnő házikoszt
kapható kihordásra is. Benz Gyulánál, Oradea Strada Vlahuta 72.

Der grosse
Herder Lexikon megrendelésemet átadnám. Cím a kiadóban.

Inzestrare,
consolidare helyőldi kölcsönkötvényeket legmagasabb áron veszünk. Agrár takarékpénztár.

Borbély tanulóknak
ügyes fiu azonnal felvétetik. Gyurtsik, Oradea, Reg. Ferdinand 26

Oktatás

Egyetemi hallgató
(IV. éves) érettségire avagy pótvizsgára készít. Oradea, Str. Vlahuta 35. Juricskay.

Lakás

Keresek
a szőlőhegyen vagy Oradea környékén bérebe 5-6 szobás lakást. Cím a kiadóba kérek

Egy
kis udvari szoba, konyha, speizos lakás, összes mellékkeliségekkel augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Eliade Rădulescu No. 13.

Szoba-konyhas
lakás mellékkeliségekkel augusztus 1-re. Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 6.

Kiadó
augusztus 1-re 1 és 2 szobás udvari gangos lakások, mellékkeliségekkel, szép kertes udvarban. Oradea, Str. Axenta Sever 13.

Egy
modern 3 szobás, esetleg 6 szobás lakás fürdőszobával augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Dr. Ioan Ciordas 48.

Gyermektelen
tisztviselő keres lehetőleg központban egyszerű 2 kishozás lakást. Címek a kiadóba kérek.

Nyári házi
Kiadó szép utcai butorozott szoba a strand közel. Str. Stramha 2. szám Oradea.

Kiadó
kettő szobás udvari lakás mellékkeliségekkel. Ujjonnan festve Nicolae Jiga 32.

Magánház
5 szoba komforttal, mellékkeliségekkel, eladó. Str. Nicolae Jiga 45. Házmester.

Butorozott
szoba kiadó. Oradea, Str. Xenopoi 13.

Kapualatti
utcai butorozott szoba, előszobával azonnal kiadó. Oradea, Strada Nicolae Zsiga 7.

Alkalmazás

Intelligens
német leányt keresek 2 kisfiu mellé vidékre, aki háztartási munkát is végez. Felvilágosítással Oradea, Str. Ioan Ciordas 38.